

**MIKROČIPIRANJE – PREVENCIJA KRIMINALITETA ILI KRŠENJE
TEMELJNIH LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA**

**MICROCHIPPING – CRIME PREVENTION OR VIOLATION OF
FUNDAMENTAL HUMAN RIGHTS AND FREEDOMS**

STRUČNI ČLANAK

Tomica Starčević, univ.spec.crim.*

Ines Jambreč Petrak, mag. iur. Et, univ.spec.crim.*

Sažetak:

Ljudska prava su jedno od najvažnijih, bitnih pitanja političkog života, a možda i života uopće. Bez osnovnih ljudskih prava ne bi bilo života, odnosno prava na život. Upravo navedeno je razlog što od samih početaka bavljenja tematikom ljudskih prava i sloboda, ljudska prava su oduvijek bila nešto po čemu se čovjek osjećao čovjekom, te što znači živjeti i biti čovjek. Zašto vladajući zloupotrebljavaju ljudska prava i što se može učiniti da se zaustavi njihova zlouporaba? Tehnologija (danas) nudi zdravstvene i brojne druge usluge, ali i mogućnost zlouporabe svega navedenog raste zbog etičkog pitanja od zadiranja u temeljna prava i ljudske slobode. Oduzimanje privatnosti (putem nadzornih kamera, prisluškivanja bez zakonske osnove), te prisilno ugrađivanje mikročipa (RFID) ljudima prije nego li je sa svih aspekata ispitana maksimalna korisnost bez mogućnosti zlouporabe s etičkog aspekta ove dubiozne tehnologije nije opravdana. S jedne strane postoji veliki broj koristi od svega navedenog poput nadzornih kamera, prisluškivanja primjerice u svrhu sprječavanja kaznenih djela (u današnje vrijeme posebno terorizma), ugrađivanja mikročipa, no uništavanje naše privatnosti i prava na ljudski integritet mogao bi postati ozbiljan problem. Mikročipiranje ljudi s RFID čipovima vodi teškim dilemama jednako kao i postavljanje kamera svuda po svijetu, prisluškivanje za „opću dobrobit“ (osim u slučajevima predviđenim zakonom, te zbog nacionalne sigurnosti). Unatoč korisnosti navedenih sigurnosnih akcija i argumentima koji govore u prilog istima, ovo je velika prijetnja za temeljna ljudska prava i slobode. Očekuje se od stručnjaka na tom području da pronađu ravnotežu između sigurnosti s jedne, i zaštite temeljnih ljudskih prava i sloboda s druge strane.

Ključne riječi: ljudska prava i slobode, tehnologija, mikročipiranje, prisluškivanje, privatnost

Abstract:

Human rights have become one of the most pressing and intractable matters of political life, and perhaps even of life as such. We might even say that there could be no

---

** Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske,
E-mail: tomica.tomstar@gmail.com*

** Doktorand poslijediplomskog doktorskog studija Kaznenopravnih znanosti, Pravnog fakulteta u Zagrebu,
E-mail: ijambrecpetrak@gmail.com*

life without human rights, without, at the very least, the right to live. This is why, from their very beginnings, human rights have always been a way to think about what it means to be human, and what it means to have the right both to live and to be human. Why do governments abuse human rights and what can be done to deter and reverse abusive practices? The technology offers important health and nonhealth benefits, but raises ethical concerns, including privacy and the potential for coercive implantation of RFID tags in humans before their use becomes widespread and it becomes too late to prevent misuse of this usefull but ethically probematic technology. There is a benefit of an implanable RFID chip but also the erosion of our privacy and a right to bodily integrity might be a problem. Implanting humans with RFID tags is leading to some difficult questions as well as cameras all over the world and eavesdropping. They are definitively threats to humans privacy and the experts must consider how to balance between securitiy and liberty.

Key words: human rights, technology, microchipping, eavesdropping, privacy

1. UVOD

Prevenција i represija su u kriminalističkim znanostima i kaznenom pravu poput krvi i plazme u medicinskim znanostima. Međusobno se prožimaju i jedna bez druge ne idu. Koliko god ih pokušali „odvajati“, one i dalje ostaju nužno povezane i nerazdvojive. Unatoč nekim nastojanjima prikazivanja represije bez preventivnog dijela, ili pak prevencije bez tragova represije nemoguće je, i ta dva instituta uvijek moramo gledati zajedno, međusobno povezane. Od pamtivijeka ljudi su pokušavali spriječiti ponašanja suprotna društveno prihvatljivim obrascima, s time da je svako društvo u svoje doba imalo vlastite obrasce ponašanja. Kršenje tih „obrazaca“ uvijek se sankcioniralo, bilo temeljem „samopomoći“, koja je u nekim starijim društvima (negdje i danas) bila dozvoljena, ili je pak društvo, nekad „plemenski starješine“, danas kazneni sustav i njegovi organi, sankcioniralo prekršitelje temeljem „običajnog prava“, ili kasnije pisanih propisa. Iako naizgled čisto represivne sankcije, poput rezanja šake kradljivcu, sadržavale su u sebi i elemente prevencije. Kazne koje su se tada izvršavale javno (u nekim dijelovima svijeta smrtne kazne se i danas tako izvršavaju), imale su i preventivni učinak i to ne samo na učinioca, već i na sve ostale. Naravno da ni tada, kao ni sada, represija i prevencija nisu mogle generalno iskorijeniti ponašanja koja nisu bila društveno prihvatljiva jer uvijek je bilo onih koji su smatrali da „neće biti uhvaćeni“, te spremni na rizik činjenja kaznenog djela (prekršaja).

Time se može reći da se na prevenciji i represiji, kao pokušaju utjecanja na smanjenje kriminalnih ponašanja treba nastaviti „raditi“, no ne s iluzijom da će se ista ikad moći sasvim iskorijeniti osim u tako zvanom „savršenom društvu“. O savršenom društvu govore zagovornici „Novog svjetskog poretka“. Uspostavljanje takvog društva zahtijevalo bi duboko zadiranje u temeljna ljudska prava i slobode (zagarantirane svim suvremenim demokratskim ustavima) pa je „cijena“ tako zvanog savršenog svijeta odnosno „Novog svjetskog poretka“ čista iluzija, odnosno svojevrsna manipulacija vladajućih struktura da „zavladaju svijetom“ u kojem ne bi živjeli ljudi sa svim svojim dobrim i lošim stranama, već roboti kojima bi navedene strukture upravljale kako žele.

2. POLITIKA SUZBIJANJA KRIMINALITETA

Kad govorimo o politici suzbijanja kriminaliteta svakako treba imati na umu dva aspekta: njezinu teleološku i epistemološku (spoznajnu) dimenziju. Prve sustavno izložene ideje o politici suzbijanju kriminaliteta pronalazimo u djelima tako zvanih prosvjetitelja (Horvatić, Cvitanović, 1999.).

Ideje prosvjetitelja obilježavaju 18. stoljeće, stoljeće Francuske revolucije (1789). To je stoljeće raznih mislioca, filozofa, pravnika, koje opravdano zovemo prosvjetiteljima jer, osim protivljenju feudalnog sustava, te ogorčeni privilegijama Katoličke crkve, čeznu za društvenim legitimitetom, a praznovjerje, predrasude i neznanje smatraju neprijateljem čovječanstva. Religiju smatraju svetom kugom vjerskih praznovjerja koju koriste dobro obrazovani redovnici kao alat protiv ljudi i njihovih slabosti u prednosti zbog znanja koji isti posjeduju. Običnim ljudima u to doba znanje nije bilo dostupno, te stoga i govorimo o „mračnom dobu srednjega vijeka“. Mračno u smislu, kako čovjek ne vidi po mraku, tako i čovjek koji ne zna, ne vidi od neznanja. Religija ide ruku pod ruku s vladajućim strukturama (u ono vrijeme carevima, kraljevima i svećenicima), služeći im protiv neukog puka. Prosvjetiteljima je bilo zajedničko suzbijanje vjerskog praznovjerja i odanosti Crkvi, instituciji moćnika. Odricanje svega i asketski život je u potpunoj suprotnosti s ljudskom prirodom. Čovječanstvo bi se trebalo osloniti na znanje i razum, jer jedino time može se oduprijeti zlu. Montesquieu u svom najpoznatijem djelu „L'esprit des lois“ (Duh zakona), 1747. godine „govoreći o zakonodavnoj politici, zagovara iznalaženje sredstava za izgradnju najboljeg zakonodavstva, podrazumijevajući pod time takvo zakonodavstvo, koje će – posebno kada se radi o kaznenom zakonodavstvu – sprječavati odnosno suzbijati kriminalitet, istodobno osiguravajući temeljna prava pojedinca“ (Horvatić, Cvitanović, 1999.). Politika suzbijanja kriminaliteta se ukratko može definirati kao „racionalna i planirana organizacija društvenih djelatnosti usmjerena na suzbijanje kriminaliteta i delinkvencije; praktična djelatnost preventivne i represivne, pravne i izvanpravne naravi odnosno sadržaja, te istodobno samostalna znanstvena disciplina s posebnim predmetom, metodološkim sustavom, teorijskim i praktičkim dijelovima“ (Horvatić, Cvitanović, 1999.).

2.1. Dvije glavne orijentacije u suvremenoj politici suzbijanja kriminaliteta

2.1.1. Represija

U suvremenoj politici suzbijanja kriminaliteta su se iskristalizirale dvije glavne orijentacije: represivna i preventivna (Horvatić, Cvitanović, 1999.). Ne ulazeći preduboko u povijesni pregled razvitka represije i prevencije kao funkcije u sprječavanju kriminalnih djelatnosti, ipak se mora istaknuti represivna funkcija kao prvotna funkcija na samom početku civilizacije. Retributivna kazna počinitelju kaznenog djela imala je funkciju čiste odmazde. U jednom od najstarijih zakonika, Hamurabijevom zakonu imamo prikazane primjere „odmazde“, no i kasnije, u zakonima stare Grčke (Kurtović, 2002.). Represivna orijentacija je u povijesnom smislu starija orijentacija, i nekada se provodila jedino i isključivo kao vladajući koncept suzbijanja kažnjivih ponašanja (Kurtović, 2002.). Represija danas, i represija nekad, nisu više istoznačni pojmovi. Danas represivna politika ima sasvim drugačije značenje i sadržaje. Kazna više nije jedina kazneno pravna sankcija, individualizacija kazne je sveprisutna u kaznenopravnim zakonodavstvima većine

demokratskih društava, a razvoj ideje o temeljnim ljudskim pravima i slobodama je u velikoj mjeri izvršio utjecaj na kažnjavanje uopće. Iako je kazna i danas svojevrsno zlo za počinitelja kaznenog djela kojim se on kažnjava za počinjeno „nedjelo“, nastoji se da kazna bude maksimalno individualizirana,

te se sve više pribjegava tako zvanim admonitivnim (Cvitanović, Glavić, 2012.) sankcijama upozorenja, uvođenju alternativnih kaznenih sankcija, novčanih kazni, a u novije vrijeme za lakša kaznena djela i rad za opće dobro. Uz kazne se mogu počiniteljima izricati i sigurnosne mjere koje dodatno pomažu počinitelju kaznenog djela da shvati što je učinio. Kod neubrojivih osoba se pak kažnjavanje uopće ne provodi u klasičnom smislu, već se sudi prema Zakonu o osobama s duševnim smetnjama. Liječenje od ovisnosti, zabrana upravljanja motornim vozilom i ostale mjere samo su neke od navedenih zakonskih mjera koje „pomažu“ u kažnjavanju.

2.1.2. Prevencija

Pojam prevencija kriminaliteta pretpostavlja „ukupnost planski osmišljenih i organizirano poduzetih mjera kojima se nastoje ukloniti ili barem smanjiti izravni odnosno neizravni uzroci kažnjivih ponašanja, pogotovo onih najtežih“ (Cvitanović, Glavić, 2012.). Prevencija je svojevrsna strategija borbe protiv kriminalnih ponašanja, no tako što se takva ponašanja razmatraju sa svih aspekata. Prilikom razmatranja uzimaju se u obzir gospodarske, socijalne, političke i druge okolnosti u određenoj državi. Svi ti aspekti promatraju se pak s gledišta ne samo jedne znanosti već interdisciplinarno, s kriminološkog, psihološkog, pravnog, socijalnog, ekonomskog, aspekta kako bi se došlo do pravog uvida u problematiku, te pokušalo donijeti neke odluke kojima bi se direktno utjecalo na smanjenje barem određenog broja kriminalnih radnji odnosno kažnjivih ponašanja (bilo kaznenih ili prekršajnih).

2.2. Svrha kažnjavanja – „liječiti uzrok, a ne posljedicu“

U dugom povijesnom razvitku društvene reakcije na nedopuštena ponašanja pojedinaca, kazna je najstarija i danas još uvijek glavna vrsta kaznenopravne sankcije koja predstavlja oduzimanje ili ograničavanje temeljnih prava i sloboda počinitelja kaznenih djela. Nekada je to bila surova, tjelesna, nehumana kazna (doba kada su se kazne izvršavale prema težini kaznenog djela, od teških tjelesnih kazni, bičevanja, torture, do smrtne kazne – iako slične kazne postoje i danas u 21. stoljeću u određenim državama). Temelj odnosno pravna osnova kazne (*ius puniendi*) je različito razmatrana od strane različitih filozofskih pravaca. Temelj prava na primjenu kazne nalazi se u nužnosti i korisnosti kazne za zaštitu društva i pojedinaca u njemu. Pitanje koje nužno povezano s pravnom osnovom primjene kazne je pitanje svrhe kažnjavanja. Na to pitanje odgovor nalazimo u tri teorije koja svaka zasebno ima drugačiji pogled i drugačija stajališta (argumente) za navedeno. Apsolutna teorija smisao i opravdanje nalazi u pravednoj odmazdi. Odmazda i osveta pri tome nisu istoznačni pojmovi. Dok je osveta „nekontrolirana reakcija nošena mržnjom, oslobađanje potisnute agresije i ne može opravdati kažnjavanje jer stvara začarani krug osvetničkih radnji, odmazda je racionalna mjera kojom se želi ostvariti pravednost“ (Cvitanović, Glavić, 2012.). Relativne teorije smisao i opravdanje kazne nalaze samo ako se njome postiže određena svrha odnosno ako je kazna usmjerena ka određenom cilju, a to je spriječiti buduće počinjenje kaznenog djela.

Ove teorije zovemo teorijama prevencije. Mješovite ili eklektičke teorije kombiniraju zahtjeve pravedne odmazde (retribucije) i prevencije, pa kazna mora preventivno djelovati, ali i biti odmazda za počinjeno djelo. Mješovite teorije su nastale početkom 20. stoljeća i danas prevladavaju u suvremenoj teoriji i praksi. One „prihvaćaju od apsolutnih teorija ideju pravedne ili zaslužene kazne, a specijalnu i generalnu prevenciju nastoje dovesti u uravnoteženi odnos“ (Cvitanović, Glavić, 2012.).

S obzirom na različita teorijska stajališta koja je „teško izraziti preciznom formulom kakvu zahtijeva zakonski tekst, svrha kažnjavanja se rijetko propisuje u kaznenim zakonima, no hrvatski Kazneni zakon ipak sadržava o tome posebnu odredbu Bojanić, I., Mrčela, M., 2006) u članku 41. Kaznenog zakona. Prema toj odredbi: „svrha kažnjavanja je izraziti društvenu osudu zbog počinjenog kaznenog djela, jačati povjerenje građana u pravni poredak utemeljen na vladavini prava, utjecati na počinitelja i sve druge da ne čine kaznena djela kroz jačanje svijesti o pogibeljnosti činjenja kaznenih djela i o pravednosti kažnjavanja te omogućiti počinitelju ponovno uključivanje u društvo“ (Kazneni zakon Republike Hrvatske - Pročišćeni tekst, Narodne novine: 126/11, 144/12, 56/15, 61/15.). Iako se suvremena kaznena zakonodavstva prilikom određivanja kazne uglavnom temelje na postavkama i načelima mješovite ili eklektičke teorije o svrsi kažnjavanja, možemo primijetiti da je povećan represivni faktor u skoro svim zakonodavstvima. Propisivanje strožih kazni se kroz povijest pokazalo neadekvatnim zbog toga što dovodi u pitanje ljudsko dostojanstvo, no i zbog toga što samo zastrašivanje „prije dovodi do povrata nego sprječavanja kriminaliteta“ (Kazneni zakon Republike Hrvatske - Pročišćeni tekst, Narodne novine: 126/11, 144/12, 56/15, 61/15.). Ljudski faktor je u svim znanstvenim disciplinama najmanje pouzdan, i najmanje predvidljiv faktor, pa samim time i nema apsolutne garancije za maksimalnu uspješnost, te apsolutnu provedivost zakona. Odlučiti se isključivo za jednu teoriju, te primjenu iste, pokazalo se neuspješno. Iz tog razloga niti mješovita teorija nije polučila rezultate koji se očekuju, a to je veće smanjenje rasta stope kriminaliteta. Jedan od glavnih razloga je sličan onom „medicinske prirode“. Nije poanta „liječiti“ posljedicu nego pronaći uzrok bolesti. Ovdje nemamo ljudski organizam i uzrok bolesti/posljedicu u tom smislu, no imamo „bolesno društvo“ koje također ima uzrok i posljedicu svoje bolesti. Navedeno pak trebamo tražiti u gospodarskim socijalnim, političkim, društvenim, povijesnim i drugim faktorima, te nakon detaljne analize doći do zaključka što i kako, vezano uz kriminalitet i njegovo suzbijanje. Različiti pristupi, različita gledišta i različiti oblici kriminaliteta.

Dakle, cijela problematika vezana uz porast i suzbijanje kriminaliteta kao fenomenološke pojave traži interdisciplinarnu analizu i pronalaženje uzroka i rješavanja istog kako bi se tek nakon toga eventualno pokušalo rješavati posljedice adekvatno propisanim zakonskim mjerama.

3. TEMELJNA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE

O ljudskim pravima i slobodama piše se s raznih aspekata: filozofskih, političkih, socijalnih, psiholoških, pravnih i mnogih drugih, što samo ukazuje kolika je važnost ljudskih prava uopće, te kako taj pojam nikad ne gubi na značenju unatoč tome što se nalazimo u 21. stoljeću kada ta problematika više ne bi trebala biti toliko aktualna. Ipak, rasprava o ljudskim pravima, danas možda više nego ikad, sve je češći predmet brojnih rasprava, kako sa znanstvenog aspekta, tako i novinarskog, političkog, te mnogih drugih. Ljudska prava (Kurtović, 2002.), unatoč osnivanju međunarodnih organizacija i zaštiti koje

bi iste trebale provoditi, krše se i dalje, čak možda u nekim dijelovima zemljine kugle više nego ikada.

3.1. Legalno zadiranje u ljudska prava i slobode

Iako postavljena, te u većinu ustava i zakona ugrađena, temeljna prava i slobode često su kršena legalnim „perfidnim“ djelovanjima vladajućih struktura pod krinkom legitimnosti i svrshodnosti. Nekoliko primjera izrazito „opravdava“ gore napisano.

Primjerice, svaka državna vlast za upravljanje društvom, održanje reda i mira, sprječavanje i kažnjavanje zločina mora se oslanjati na mehanizme fizičke prinude kao što su vojska, policija, razne inspekcijske i upravne službe. Te su službe od vitalnog značaja za državu, a njihovo djelovanje upravo zbog „osjetljivosti“ njihovog mogućeg zadiranja u ljudska prava i slobode mora biti izričito propisano zakonom. Kako njihove ovlasti, tako i njihova ograničenja. Te iste službe koliko mogu biti korisne, toliko mogu biti i štetne za normalno funkcioniranje jednog društvenog poretka ukoliko prekorače zakonom propisane ovlasti. Na žalost, primjere prekoračenja ovlasti navedenih službi nemamo samo u nerazvijenim, već i u demokratskim društvima. Generalno govoreći, što više te službe poštuju ljudska prava i ne krše ovlasti propisane zakonom i ustavom određenog društva/države, to je veći stupanj sigurnosti i stabilnosti određenog društva i države (Vučinić, Vrkaš-Spajić, Bjelković, 2003). Od velikog je značenja da ovlaštenja policije, vojske i ostalih represivnih organa budu temeljito propisana i uređena zakonom, te da njihovo osoblje bude na profesionalnoj razini poznavanja granica svojih ovlaštenja, disciplinirano i profesionalno osposobljeno. Policija često, kako „opravdano“, tako i „neopravdano“ prekoračuje svoje ovlasti. Upravo zbog značaja policije za unutrašnju sigurnost države, međunarodni mir, prava i „obveze policije su dodatno precizirana s dva važna međunarodna dokumenta: Kodeksom UN o ponašanju službenika koji primjenjuju pravo i Deklaracijom Savjeta Europe o policiji.

Ovi dokumenti sadrže dva osnovna principa koja reguliraju prava i obveze policije: 1. pravo svih pripadnika policije da odbiju izvršenje nezakonitih naređenja, posebno da izvrše „prijeka smaknuća, mučenja ili druge oblike nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja“, uz zabranu pozivanja na odgovornost zbog toga od strane pretpostavljenog; 2. upotreba sile samo kada je to apsolutno neophodno te kada je ista u razmjeru potrebnom za obavljanje dužnosti“ (Vučinić, Vrkaš-Spajić, Bjelković, 2003). Upotreba sile zavisi od procjene policije i svakog konkretnog slučaja, no uvijek se moraju uzeti u obzir sljedeći činioci: 1. priroda cilja koji se želi postići djelovanjem policije, 2. moguće opasnosti po život i tjelesni integritet i 3. stupanj rizika u kojem primijenjena sila može rezultirati lišavanjem života (Vučinić, Vrkaš-Spajić, Bjelković, 2003). U totalitarnim režimima vladajuće strukture su policiju „legalno“ koristile za likvidacije i nestanke (bez ikakvih provedenih sudskih postupaka).

To je bio najlakši i najbrži način „rješavanja“ političkih neistomišljenika. Žalosno je što ne možemo reći da su isključivo totalitarni režimi „žrtve“ djelovanja policije u korist vladajućih struktura što su nam pokazali primjeri iz svijeta, pa i kod nas. Policija je uvijek bila, i uvijek će ostati represivni aparat u rukama vladajućih struktura unatoč tome što su iste odabrane od strane naroda, te samim time obvezane služiti narodu. Stvarnost je drugačija. Zakoni se prilagode trenutku koji odgovara vladajućoj strukturi, vladajućoj eliti, te provode kako odgovara malobrojnima. Narod ovdje ostaje nemoćan gledajući kako „izabrani“ na legalan način gaze svoja izborna obećanja.

4. MIRKROČIPIRANJE

O mikročipiranju stanovništva se u zadnje vrijeme puno piše na raznim stranicama kako alternativnim, tako i onima znanstveno potkrijepljenim, iako puno manje. O tako zvanom „Kontroli uma“ putem implantacije mikročipa ozbiljno je govorila Rauni L.L.Kilde (Bright Light on Black Shadows, 2015) na raznim konferencijama, te u svojoj knjizi koja je izdana nakon njene smrti (iako više kao bestseller nego znanstvena literatura).

Osim nje o opasnosti „kontrole uma“ javno govori i Witte Henning, kao i Magnus Olsson, članovi Europske komisije protiv tajnog uznemiravanja odnosno prvog „Europskog udruženja ciljanih pojedinaca (TO), žrtvi elektroničkog zlostavljanja, kontrole uma“*. Orvelovsko* futurističko totalitarno društvo kroz proces mikročipiranja bi ušlo u jedno od svojih zadnjih faza potpunog zadiranja u ljudska prava i slobode. O mikročipiranju se ozbiljnije počelo pisati početkom 2013. godine, a ponovo sredinom listopada te iste godine kada je zakon o kojem je pisano „odgođen“ zbog teške financijske krize koja je zadesila Sjedinjene američke države. Odgađanje tako zvane „BRAIN“ inicijative kojom se želi potpuno preuzeti kontrola ljudskog uma neće i zaustaviti takvu ideju koja će zaživjeti, vjeruje se kroz nekoliko godina. Ne možemo više reći da se radi o teoriji zavjere, već je i službeno potvrđeno ono o čemu se godinama potihom govorilo, te što će u skoroj budućnosti postati stvarnost. Mikročipom se ljudima može manipulirati da budu agresivni ili submisivni, pretjerano seksualizirani, ili pak seksualno zakočeni, te utjecati na razne druge emocije i doživljaje utjecajem na neurotransmitere u našem organizmu koji reagiraju na sadržaje mikročipova. Biočip, stručno zvan RFID (Radio Frequency Identification Device) može kontrolirati raspoloženje, a njime se na daljinu može i izazvati infarkt da izgleda poput klasične nesreće/bolesti. Moguća je doslovna mentalna, emocionalna, fizičko-biološka kontrola svakog nosioca čipa. Mikročip, u kojem će biti ugrađena radio frekvencija RFID (<http://www.rfid-konferencija.net/>), biti će ljudima umetnut u svrhu „kvalitetnije medicinske skrbi“ novog Obama Health Care zdravstvenog zakona <http://obamacarefacts.com/obamacare-microchip-implant.php>) SAD-a.

Neke države poput primjerice Virginije već su u nastojanju da se ideja provođenja istog zaustavi prije početka provođenja. Biometrijska kartica (National Biometric ID Card) (<http://en.wikipedia.org/wiki/Biometrics>) je kartica koja uz pomoću ugrađenog mikročipa, te pomoću „Big brother“ elektroničke baze podataka za praćenje može svakoga

---

* Magnus Olsson je direktor Europske komisije protiv tajnog uznemiravanja (*European Coalition against Covert Harassment*), Witte Henning je doktor znanosti i odvjetnik, rođak preminule Rauni – Leena Luukanen Kilde. Witte Henning i Rauni L.L. Kilda kao članovi uprave su se oštro suprotstavili ulasku pojedinih članova u istu. Smatrali su da kandidati nemaju istinite i dobre namjere, te ne udovoljavaju kriterijima za članstvo. Rauni Kilda je svoj posljednji govor o kontroli uma održala na konferenciji u Bruxellesu, u novembru 2014. Iduće godine, 08. 02. 2015. Rauni je umrla od karcinoma. Direktor Magnus Olsson je o smrti koja se mnogima činila čudna iznio intervju koji se može pogledati na YouTube-u. <https://www.youtube.com/watch?v=cIa0Xi6DG1g>, 22.02.2015.

* Eric Arthur Blair (25.06.1903. – 21.01.1950), poznatiji je pod pseudonimom George Orwell. Bio je engleski pisac i novinar koji je osim vrlo osebujnog opisa, što novinarskog, što beletrističkog iza sebe doista ostavio trag u ljudskoj povijesti. Njegova knjiga „1984“ (*Nineteen Eighty – Four*), koju je napisao 1949. godine je mnoge potaknula na temu o kojoj se danas govori s određenim odmakom u smislu da li se doista radi o realnom prikazu budućnosti ili je sve to ipak malo SF viđenje svijeta. Jesu li svi orvelovski „zločinci“ koji žele uzeti kontrolu svjetske vlasti i svijet pretvoriti u jedan ogroman totalitaristički poredak uistinu realni, uistinu tako moćni i hoće li svijet uskoro doista početi sve više izgledati orvelovski vrijeme će pokazati. <http://www.britannica.com/biography/George-Orwell>

identificirati gdje god se ta osoba nalazila. Barack Obama je javno objavio „BRAIN“ inicijativu koja će obuhvatiti kompletnu svjetsku populaciju (<http://www.dnevno.hr/vijesti/svijet/102774-video-potvrdeno-mikrocipiranje-ljudi-krece-2017-godine.html>). O svemu do sada napisanom, moguća su razna nagađanja i „vaganja“ koliko je koristi, a koliko štete od mikročipiranja. Objašnjenja pristalica mikročipiranja su vođena argumentima dobrobiti za čovječanstvo, no snažni su i argumenti protiv, a tiču se uglavnom dubokog zadiranja u temeljna ljudska prava i slobode. Prema nekima cijeli taj prijedlog podsjeća na nacističke koncentracione logore gdje su se zatvorenici tetovirali s 5 znamenaka Hollerith* brojeva kako bi ih se identificiralo pomoću bušenih kartica razvijenih od strane IBM-a. Tiranija nacističke Njemačke, kao i ostalih totalitarističkih režimima diljem svijeta mogla bi se dogoditi ovaj put na globalnoj svjetskoj razini s tehnokratskom strukturom na vrhu strukture moći. Europska unija kreće se prema obveznom ID sustavu za sve građane u svrhu standardizacije osobnog i on-line poslovanja preko „jedininstvenog elektroničkog potpisa“. Prema Europskoj komisiji, jedinstven ID zaštitio bi pristup internetu, on-line podacima i u trgovini. Ovaj prijedlog podsjeća ništa manje nego na uvod u obavezno „čipiranje“ građana, a iza ovog plana stoji moćna Bilderberg grupa*.

---

* „Herman Hollerith (1860-1929) - Djeluje u SAD-u, gdje 1884. prijavljuje prvi u nizu patenata strojeva za razvrstavanje bušenih kartica. Osnovna namjena Hollerithovog stroja je bila razvrstavanje bušenih kartica s podacima o popisu stanovništva SAD-a iz 1890. godine, jer se tamo javio problem kod popisa stanovništva, koje se provodilo svakih deset godina. Sam proces obrade podataka trajao je barem još desetak godina, čime su podaci u vrijeme izlaska bili zastarjeli, pa je Ured za statistiku, gdje je Hollerith, po struci inženjer, radio, tražio praktično rješenje. Odabravši tadašnju suvremenu tehnologiju elektromagneta, nakon više pokušaja je konstruirao stroj koji je to radio daleko brže i jednostavnije od dotadašnjih mehaničkih strojeva, te je kao pogon koristio električnu energiju. Hollerith ga je nazvao sortirnim strojem, a možemo ga smatrati prvim modernim strojem za obradu podataka. Taj stroj nije obavljao aritmetičke operacije, već obrađivao podatke, tj. zbrajao ili brojio podatke s bušenim karticama. Time je započelo doba moderne obrade podataka. Hollerith je iznajmio 56 strojeva Uredu za statistiku, i nakon što je obavljen popis stanovništva 1890., šest tjedana kasnije je dobiven broj stanovnika SAD-a. To je bio izniman rezultat i dokaz da je budućnost obrade podataka mehaničkim putem krenula naprijed velikim koracima. Uskoro je Hollerithova Tabulating Machine Company nakon udruživanja s nekim manjim kompanijama 1924. preimenovana u International Business Machines, ili IBM te je poznata i danas u svijetu proizvodnje i primjene računala.“
<http://www.columbia.edu/cu/computinghistory/hollerith.html>, 28.03.2011.,
http://www.encyclopedia.com/topic/Herman_Hollerith.aspx (2004),
<http://inventors.about.com/library/inventors/blhollerith.htm> (2016)

* Bilderberški skup je naziv za neslužbeni godišnji skup zatvorenog tipa sa oko 200 gostiju, od kojih većinu predstavljaju utjecajne osobe na području poduzetništva, medija i politike. Prema nekim teorijama i procjenama, jedna je od najmoćnijih političkih, medijskih, ekonomskih poslovnih skupina a sastaje se na raznim lokacijama jednom godišnje radi raspravljanja o budućnosti svijeta. Neki grupu optužuju da potajno vlada i upravlja svijetom preko EU, G8, WTO, Svjetskog ekonomskog foruma . Članovi skupine su predsjednici država, ministri, vlasnici korporacija, bankari, industrijalci, predstavnici medijskog kartela poput: David Rockefellera, Henry Kissingear, Bill Clintona, Gordon Browna, Angele Merkel, Alan Greenspan, Ben Bernanke-a, Larry Summers-a, Tim Geithner-a, Lloyd Blankfein-a, George Soros-a, Donalda Rumsfeld, Ruperta Murdoch i drugih državnika, visokih djelatnika NASA-e, senatora, kongresmena, predsjednika država, kraljica i kraljeva (princ Charles). Prema:
<http://www.bilderbergmeetings.org/index.php>; <http://www.globalresearch.ca/the-true-story-of-the-bilderberg-group-and-what-they-may-be-planning-now/13808>;
<http://www.bilderbergmeetings.org/index.php>; <http://www.bilderberggroup.net/>

5. ZAKLJUČAK

Oduvijek se težilo u društvu uspostaviti red kako bi isto funkcioniralo i taj se red uspostavljao kroz stoljeća na razne načine. Ono što se nije promijenilo je da, oduvijek postoje vladajuće strukture društva (nekad plemenske starješine, danas premijeri/predsjednici i njihovo osoblje) na jednoj, te narod na drugoj strani. Vladajući sloj je uvijek trebao biti u službi naroda, no zapravo nikada nije bilo tako. Uz neizmjeran napredak tehnologije u 20. stoljeću koji se nastavio i u 21. stoljeću, vladajućoj strukturi stoje na raspolaganju izrazito moćni instrumenti „kontrole“ čija bi zlouporaba ozbiljno dovela u opasnost ljudska prava i slobode.

Hoće li se dogoditi da vladajuće strukture (tako zvani „moćnici“ 21. stoljeća) izvrše finalnu manipulaciju mase, ili će narod „progledati“, te shvatiti da je danas znanje doslovno nadohvat ruke pokazati će se uskoro. Ova problematika zaslužuje maksimalnu pozornost znanstvenika, pravnika, pisaca, novinara, intelektualaca, no i široke mase općenito koja želi „znati“. Ustavima razvijenih demokratskih zemalja su ljudska prava i slobode jasno deklarirana, a zakonima i pod zakonskim aktima trebaju biti također precizno razrađena kako bi zlouporaba istih od strane vladajućih struktura bila svedena na najmanju moguću mjeru. Hoće li se dogoditi da vladajuće strukture (tako zvani „moćnici“ 21. stoljeća) izvrše finalnu manipulaciju mase, ili će narod „progledati“, te shvatiti da je danas znanje doslovno nadohvat ruke pokazati će se uskoro. Ubiti čovjeka se može na puno načina. Kada ga se ne želi ubiti fizički, onda se to čini „ubijanjem čovjeka u čovjeku“, njegovim porobljavanjem, gubitkom ljudske prirode. Oduzimanje čovjekove istinske slobode, spontanosti, kreativnosti i ostalog je svojevrsno „ubojstvo“. Navodi li sve gore napisano da je pred nama jedno novo doba, tako zvani „Novi svjetski poredak“, vladavina tehnokratske elite i masovno porobljavanje, ili je to ipak samo masovno zastrašivanje. Za sada je cijela tematika nedovoljno znanstveno istražena i argumentirana, no ipak itekako vrijedna daljnjeg istraživanja. U skladu sa svime navedenim, autori su se morali služiti najviše raznim istraživanjima internetskih stranica od kojih su neke bile blokirane. Postavlja se važno pitanje. Je li mikročipiranje na način kako je tumačila Rauni Kilda (2015) svojevrsan tabu o kojem se nitko ne usudi pisati osim novinara koji se bave istražiteljskim novinarstvom, ili je to ipak „zastrašivanje mase“?!? Postoje činjenice koje govore u prilog, a još više onih koje govore protiv mikročipiranja, tako da to pitanje traži znanstveni odgovor potkrijepljen iscrpnim znanstvenim istraživanjem.

LITERATURA:

1. Bojanić, I., Mrčela, M. Svrha kažnjavanja u kontekstu šeste novele kaznenog zakona. 2006. Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu. Zagreb. Vol. 13. Broj 2/2006. str. 431-449.
2. Cvitanović, L., Glavić, I. 2012. Uz problematiku sigurnosne mjere zabrane pristupa internetu. Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu. Vol. 19. Broj 2/2012. str. 891-916.
3. Derenčinović, D. et. al, 2013. Posebni dio kaznenog prava. Zagreb. Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
4. Horvatić, Ž. 2002. Djelovanje međunarodnih organizacija u suzbijanju kriminala. Zagreb. Sveučilišna tiskara d.o.o.
5. Horvatić, Ž., Cvitanović, L., 1999. Politika suzbijanja kriminaliteta. Zagreb. MUP RH.
6. Kazneni zakon Republike Hrvatske. Pročišćeni tekst. Narodne novine: 126/11, 144/12, 56/15, 61/15.
7. Kecmanović, D. et al. 1986. Psihijatrija. 3. izd. Zagreb. Medicinska knjiga Beograd – Zagreb.
8. Kilde, Rauna, L.L. 2015. Bright Light on Black Shadows. Georgetown. Infonurt2. Bohdan Szewczyk.
9. Kurtović, Š. 1996. Kant: moral i pravo otpora. Politička misao. Vol. XXXIII. Br. 4. str. 84-122.
10. Kurtović, Š. 2002. Opća povijest prava i države, I. knjiga. 4. izd. Zagreb. Vlastita naklada autora.
11. Kurtović, Š. 2002. Opća povijest prava i države, II. knjiga. 4. izd. Zagreb. Vlastita naklada autora.
12. Kurtović, Š. 2005. Hrestomatija opće povijesti prava i države. I. knjiga. Zagreb. Vlastita naklada autora.
13. Moro, Ljiljana et. al. 2011. Psihijatrija. 2. izd. Zagreb. Medicinska naklada Zagreb.
14. Novoselec, P., Bojanić, I. 2013. Zagreb. Opći dio kaznenog prava. 4. izd. Zagreb. Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
15. Stojanović, Z. 2011. Preventivna funkcija krivičnog prava. Beograd. Crimen (II), 1/2011. str. 3-25.
16. Ustav Republike Hrvatske. Pročišćeni tekst. Narodne novine: 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14.
17. Vučinić, Nebojša B., Spajić Vrkaš, V., Bjelković, S. 2003. Ljudska prava za nepravnike, Podgorica. Centar za ljudska prava Univerziteta Crne Gore i Istraživačko-obrazovni centar za ljudska prava i demokratsko građanstvo Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.
18. Weber, M. 1999. Vlast i politika. Zagreb. Naklada Jesenski i Turk-Hrvatsko sociološko društvo.